

USODNA ODLOČITEV

- Jaz pa bi zate dala vse, vse bi prodala, s svojimi rokami bi garala, beračila bi po cestah, vse za en sam nasmeh, za en sam pogled, za tvoj: »Hvala!« Ti pa mirno sediš v svojem naslanjaču, kot da ne bi zaradi tebe že dovolj trpela? Brez tebe bi lahko prav srečno živela, saj dobro veš! Kdo te je klical? Si se hotel pred kom postaviti? A vendar si me ljubil, sam si rekel ... Še malo prej ... Ah! Bilo bi bolje, da bi me spodil! Na dlaneh še čutim toploto tvojih poljubov in tamle, na preprogi, si mi na kolenih prisegel večno ljubezen. Prepričal si me: dve leti si me vlekel za seboj v najčudovitejši, najbolj nasladen sen! ... No kaj, se spomniš najinih načrtov o potovanju? Oh, tisto tvoje pismo! Tisto pismo! Raztrgalo mi je srce! Ko pa se vrnem k njemu, k njemu, ki je bogat, srečen, svoboden, in ga ponižno prosim za pomoč, ki mi je še neznanec ne bi odrekel, ko ga moledujem in mu poklanjam vso svojo nežnost, me zavrne, ker bi ga to stalo tri tisoč frankov!
- Tega denarja nimam! Je Rodolphe odvrnil s hladno mirnostjo, ki kakor ščit zakriva pridušeno jezo.

Odšla je. Zidovi so se tresli, strop jo je pritiskal k tlom; znova je prečkala dolgi drevored in se spotikala prek kupov suhega listja, v katere se je zaganjal veter. Naposled je le dospela do širokega jarka pred železnimi vrati; s takšno naglico jih je hitela odpirat, da si je na kljuki polomila nohte. Nato se je sto korakov naprej vsa zasopla in opotekajoča se ustavila. Obrnila se je in tako še zadnjič ugledala brezčutni grad s parkom, vrtovi, tremi dvorišči in množico oken na pročelju.

Obstala je globoko zaprepadena, v sebi ni čutila več nič drugega kot utripanje v žilah in zdelo se ji je, da se to razlega povsod naokrog in kakor oglušujoča glasba doni prek polj. Tla pod nogami so se ji ugrezala mehkeje kakor morska gladina in brazde so bile podobne velikanskim, kipečim rjavim valovom. Iz njene glave so kakor tisočere iskre ognjemeta naenkrat, v enem samem izbruhu odtekli vsi spomini, vse misli. Zagledala je očeta, Lheureuxovo pisarno, domačo spalnico, neko drugo pokrajino. Lotevala se je je blaznost, ustrašila se je, se uspela zbrati, čeprav še hudo zmedena; kajti sploh se ni več spomnila vzroka za ta strahotni položaj, svoje denarne stiske. Zaznavala je le bolečino nekdanje ljubezni in ob tem spomину je čutila, kako jo zapušča duša, tako kakor ranjenci v smrtnem boju čutijo, kako jim skozi krvavečo rano odteka življenje.

Nočilo se je, po nebu so letale vrane.

Nenadoma se ji je zazdelo, da se v zraku kakor sploščene prasketajoče zvezde razletavajo ognjene kroglice, se vrtinčijo in vrtinčijo vse do drevesnih vej, kjer se raztapljajo v snegu. V vsaki od njih se je zarisovala Rodolphova podoba. Bilo jih je vedno več, približevale so se ji, prodirale vanjo; vse je izginilo. Prepoznala je luči hiš, ki so v daljavi sijale skozi meglo.

Tedaj se ji je kakor brezno pred očmi prikazal lastni položaj. Lovila je sapo, da ji je trgalo prsi. Potem se je v navalu junaštva skorajda radostno v teku spustila po klancu, čez kravjo brv, po stezi, po prehodu med zidovi, čez tržnico do lekarnarjeve prodajalne.

Bilo ni nikogar. Hotela je vstopiti; a ob cingljanju zvonca bi lahko kdo prišel; smuknila je skozi lesu in s pridržanim dihom, tipaje po zidovih dosegla prag kuhinje, kjer je na peči gorela sveča. Justin je v sami srajci pravkar odhajal s skledo v rokah.

- Ah! Pri večerji so. Počakajmo,
- Vrnil se je. Potrkala je po šipi. Prišel je ven.
- Ključ! Od zgoraj, kjer so ...
- Kaj?!
- Gledal jo je, osupel nad bledico njenega obraza, ki se je belo odražal na črnem nočnem ozadju. Zdela se mu je neresnično lepa, vzvišena kot kakšna prikazen; ni razumel, kaj namerava, a zaslutil je nekaj strašnega.
- Ona pa je vneto, tiho, s sladkim, neubranljivim glasom nadaljevala:
- Hočem ga! Daj!
- Ker je bila vmes samo tanka pregrada, se je iz jedilnice slišalo škripanje vilic po krožnikih. Prepričevala ga je, da mora pobiti podgane, zaradi katerih ne more spati.
- Gospodu bi moral povedati.
- Ne! Nikamor ne hodi!
- Potem pa z brezbriznostjo v glasu:

- Eh, ni potrebno, sama mu bom kasneje povedala. Daj, posveti mi!
- Stopila je na hodnik, s katerega so vodila vrata v laboratorij. Na zidu je visel ključ z napisom Magazin.
- Justin! je nestrpno zaklical apotekar.
- Stopiva gor!
- In šel je za njo.
- Ključ se je obrnil v ključavnici in po še vedno jasnem spominu je krenila naravnost proti tretji polici, pograbila modri bokal, izdrla zamašek, segla vanj, potegnila ven polno pest belega praška in si ga nemudoma začela tlačiti v usta.
- Nehajte! je vzkliknil in planil nanjo.
- Molči, da kdo ne pride ...
- Bil je ves obupan, hotel je poklicati pomoč.
- Nikomur ne povej, vsa krivda bi padla na tvojega gospodarja.
- Potem je naenkrat pomirjena in skorajda spokojna, kot bi izpolnila nujno nalogo, odšla.

Vir: Darinka Ambrož idr.: *Branja 2*. Berilo in učbenik za 2. letnik gimnazij ter štiriletnih strokovnih šol. Ljubljana: DZS, 2000.